

Przewodnik po edukacji globalnej

FUNDACJA
PARTNERS POLSKA

Fundacja Partners Polska

2011

Razem dla świata!

Nauczycielu, czy uważasz, że osiągnięcie Milenijnych Celów Rozwoju do 2015 i zwalczanie ubóstwa jest zadaniem tylko dla polityków?

Myślisz, że nie możesz wiele zrobić, by im w tym pomóc?
Nic bardziej mylnego!

Potrzebna jest nam powszechna koalicja osób, którym los świata nie jest obojętny. Dopiero przy zaangażowaniu wielu osób możemy zapewnić światu jego prawidłowy rozwój.

**Nauczycielu, bez Twojego udziału nie osiągniemy Celów!
Zaangażuj się!**

Twój wkład w rozwój świata możesz osiągnąć poprzez przeprowadzanie lekcji szkolnych tłumaczących współzależności światowe oraz uczących jak działa współczesny zglobalizowany świat.

Takie zajęcia pomogą zrozumieć uczniowi jak jego indywidualne działania mogą wpływać zarówno korzystnie jak i niekorzystnie na ludzi w innych częściach globu.

Nie opuszczając Polski możemy mądrze i skutecznie wspierać mieszkańców Afryki, Azji czy Ameryki Południowej i wspólnie kształtować świat, wpływając na zwalczanie biedy, zapewnianie wszystkim dostępu do edukacji czy równych praw.

Twoja lekcja może być impulsem do zmiany nawyków młodzieży na bardziej świadome i odpowiedzialne zachowania jak segregacja śmieci, racjonalna gospodarka wodą czy kupowanie produktów pochodzących ze Sprawiedliwego Handlu.

Dzięki Twojej lekcji w uczniach wyzwoli się chęć osobistego zaangażowania na rzecz zmian!

W Twoje ręce oddajemy naszą publikację: zestaw informacji na temat rozwoju świata i nierówności społeczno-ekonomicznych. Mamy nadzieję, że nasz informator wzbudzi ciekawość i zachęci do realizacji lekcji dla świata.

Fundacja Partners Polska

SPIS TREŚCI

Razem dla świata!	1
Czym jest edukacja globalna?	3
Zasady włączania elementów edukacji globalnej do lekcji szkolnych	4
Program edukacji globalnej MDG'15	5
Film „Szkola z blachy”	6
Przykładowe ćwiczenia na podstawie filmu	8
Co oznacza rozwój i jak działa zglobalizowany świat?	10
Mierzalność rozwoju społecznego: indeks HDI	10
Podział na globalną Północ i globalne Południe	11
Światowa koalicja na rzecz rozwoju: Deklaracja Milenijna	12
7 Milenijny Cel Rozwoju: fakty, liczby oraz postęp	13
8 Milenijny Cel Rozwoju	17
Zestaw map statystycznych	19
O Fundacji Partners Polska	22
Gdzie szukać informacji czyli biblioteka edukacji globalnej	23
Notatki	24

Czym jest edukacja globalna?

Edukacja globalna to *edukacja, która otwiera ludziom oczy i umysły na świat oraz uświadamia o konieczności podejmowania działań na rzecz dążenia do większej sprawiedliwości, równości i zagwarantowania respektowania praw człowieka dla wszystkich.*

Definicja Centrum Północ-Południe Rady Europy

Edukacja globalna kładzie szczególny nacisk na przedstawianie perspektywy globalnego Południa: prezentuje głos (zdanie) ludzi, których życie pokazuje aby nie opierać się tylko na domysłach i wyobrażeniach.

Edukacja globalna pozwala spojrzeć na świat oczami innych oraz uświadomić sobie wspólnotę potrzeb i pragnień ludzi na świecie.

Edukacja globalna w szkole

Edukacja globalna nie jest samodzielnym przedmiotem szkolnym, ale interdyscyplinarną treścią, którą można łatwo wpleść w niemal każdy przedmiot szkolny.

Elementy edukacji globalnej można realizować na lekcjach jęz. polskiego, historii, WOS, jęz. obcych, geografii, etyki, podstaw przedsiębiorczości, chemii czy biologii.

Ponadto treści globalne jak sprawiedliwość społeczna, prawa człowieka, równość płci, rozwój społeczny, ochrona środowiska, globalizacja i współzależność są wspaniałym pomysłem na realizację szkolnych projektów edukacyjnych, które stały się formalnym wymogiem na poziomie klas gimnazjalnych.

Tematy edukacji globalnej obejmują także nieformalne działania i występują w formie zajęć dodatkowych: warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych, happeningów, konkursów, wystaw, pokazów filmów czy festiwali.

***Edukacja globalna
otwiera oczy i umysł
na świat!***

Zasady włączania elementów edukacji globalnej do lekcji szkolnych

Edukacja globalna uczy krytycznego myślenia i formułowania własnych opinii na tematy globalne: nie promuje jednej ideologii ani nie daje gotowych odpowiedzi. Dlatego realizując tematy globalne i mówiąc o wyzwaniach stojących przed współczesnym światem i jego problemach:

1. Pokazujemy w jaki sposób wpływają na nie globalne powiązania między krajami i nasze codzienne wybory.
2. Prezentujemy problemy w pełniejszym i prawdziwym kontekście ukazując przyczyny i konsekwencje zjawisk globalnych, a nie tylko faktografii.
3. Akcentujemy nie tylko różnice, ale i podkreślamy podobieństwa wspólnych cech, zachowań między ludźmi na świecie.
4. Wychodzimy naprzeciw stereotypom.
5. Dochowujemy staranności w doborze materiałów dydaktycznych – przede wszystkim obrazów (zdjęć) i wiadomości.
6. Unikajmy szokujących i drastycznych obrazów.
7. Nie generalizujemy własnego doświadczenia.
8. Szanujemy godność ludzi, których historie opowiadamy.
9. Promujemy postawę solidarności.
10. Wyjaśniamy, że nasze czyny w Polsce mają wpływ pozytywny lub negatywny na kształt losów innych ludzi.
11. Zachęcajmy do działania na rzecz wyrównywania szans na rozwój wszystkim ludziom na świecie.
12. Realizując te tematy używajmy **aktywnych metod uczenia się.**

Program edukacji globalnej MDG'15

MDG'15 (ang. Millennium Development Goals 2015- Milenijne Cele Rozwoju) to trzyletni międzynarodowy projekt edukacji globalnej, dzięki któremu chcemy przybliżyć nauczycielom i uczniom szkół ponadgimnazjalnych z województwa mazowieckiego tematykę poświęconą **Milenijnym Celom Rozwoju** a przez to tematykę światowej walki z ubóstwem.

Udział w nim pomoże nauczycielom wprowadzić w życie wytyczne podstawy programowej szkolnictwa ogólnego. Od 2008/2009 roku w nowej podstawie znalazły się zapisy zobowiązujące nauczycieli do realizowania na swoich zajęciach elementów edukacji globalnej.

Naszym głównym celem jest podniesienie świadomości uczniów i nauczycieli na temat znaczenia realizacji 7. i 8. Milenijnego Celu Rozwoju: zobowiązania społeczności światowej do ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz do zawiązania partnerstwa na rzecz rozwoju. Wraz z siedmioma organizacjami z Francji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Czech, Irlandii, Senegalii oraz Indii oferujemy atrakcyjne propozycje edukacyjne skierowane do nauczycieli i uczniów.

Od roku 2011 do 2014 realizujemy serię wydarzeń lokalnych oraz międzynarodowych, które mają przyczynić się do włączenia zagadnień edukacji globalnej do tematyki zajęć prowadzonych w szkołach oraz pobudzić nauczycieli oraz młodzież do tworzenia lepszego świata.

Główne działania projektowe obejmują **szkolenia dla nauczycieli i osób przygotowujących się do wykonywania zawodu nauczyciela na temat edukacji globalnej.**

W czasie szkoleń, które odbędą się przy udziale ekspertów z dziedziny edukacji o rozwoju oraz nauczycieli z krajów partnerskich, pedagodzy zostaną zapoznani z założeniami i podstawowymi zagadnieniami edukacji globalnej. Ponadto w ramach warsztatów, nauczyciele poznają założenia 7. i 8. Milenijnego Celu Rozwoju oraz metody wprowadzania treści rozwojowych przy równocześnie wzbogacającej możliwości wspólnego przedyskutowania problematyki w środowisku międzynarodowym.

Każde z naszych warsztatów zaowocuje wydaniem materiałów edukacyjnych, które zapoznają nauczycielami z tematem wprowadzania do zajęć elementów nauczania o wyzwaniach i problemach współczesnego świata. Opracowane pomoce dydaktyczne na temat edukacji globalnej do nauczania przedmiotów szkolnych będą wysokiej jakości opracowaniami, które w atrakcyjny sposób przedstawiają uczniom tematykę globalną.

W kolejnej części projektu, odbędą się akcje promocyjne prowadzone przez młodzież przy wsparciu nauczycieli, mające na celu propagowanie idei zrównoważonego rozwoju oraz zasad globalnego partnerstwa na rzecz rozwoju.

Ostatnie wydarzenie projektowe to wspólne spotkanie nauczycieli z krajów partnerskich puentujące międzynarodową współpracę na rzecz realizacji 7. i 8. Milenijnego Celu Rozwoju.

Uczestnicząc w programie MDG'15 nauczyciel odniesie realne korzyści z doskonalenia swojego zawodu w drodze po kolejny tytuł awansu zawodowego a Państwa szkoła może stać się ambasadorem świata!

Film „Szkoła z blachy”

Film „Szkoła z blachy” został nakręcony z myślą o uczniach i uczennicach szkół ponadpodstawowych.

Głównymi bohaterami filmu są ludzie związani ze szkołą podstawową św. Filipa, położoną w samym sercu slumsu Mathare w Nairobi (Kenia). Poprzez ich historię chcemy pokazać warunki życia i nauki w slumsie.

Mamy nadzieję, że film stanie się dla polskich szkół inspiracją do podjęcia działań na rzecz upowszechniania prawa do edukacji w krajach Południa oraz poprawy warunków życia mieszkańców slumsów.

Slums- problem czy rozwiązanie

Slums to obszar miasta charakteryzujący się niskim standardem zabudowań mieszkalnych, skrajnym ubóstwem i brakiem ochrony praw najemców. Dzielnice tego typu są najbardziej rozpowszechnione w wielkich aglomeracjach krajów położonych w Afryce, Azji oraz Ameryce Południowej.

Obecnie slumsy na całym świecie zamieszkuje około miliarda osób, co stanowi 1/6 całej ludzkości. Ze względu na stały wzrost populacji, szacuje się, że do roku 2030 ta liczba wzrośnie do 2 miliardów osób (UN HABITAT).

W 1976 brytyjski architekt John Turner wydał książkę „Housing by people”, w której przyznaje, że slums jest problemem, ale jednocześnie jest również najlepszym z możliwych i dostępnych rozwiązań problemu mieszkalnictwa ludzi ubogich.

Slums Mathare jest położony w kenijskiej stolicy Nairobi. Na powierzchni 6 km² żyje ok. 500 tysięcy osób, głównie kobiet i dzieci. Większość osób mieszka w domkach zbudowanych z desek i blachy falistej. Bardziej zamożni mieszkańcy wynajmują pomieszczenia w murowanych budynkach. Słaby dostęp do wody pitnej i urządzeń sanitarnych, głód, choroby zakaźne — to tylko kilka z wielu trudnych aspektów rzeczywistości Mathare.

Szkoła św. Filipa

„Szkoła z blachy” to podstawówka imienia św. Filipa zlokalizowana w slumsie Mathare w Nairobi.

Szkoła św. Filipa należy do nieformalnego sektora kenijskiej oświaty (obok szkół publicznych i prywatnych) i nie otrzymuje praktycznie żadnego wsparcia od kenijskiego rządu. Z powodu braku innych środków, szkoła jest odpłatna. Roczne czesne wynosi ok. 180 PLN i jest przeznaczane na czynsz za wynajem sal lekcyjnych, pensje nauczycieli, podręczniki, pomoce naukowe i program dożywiania.

Korytarz szkolny oddzielający sale lekcyjne

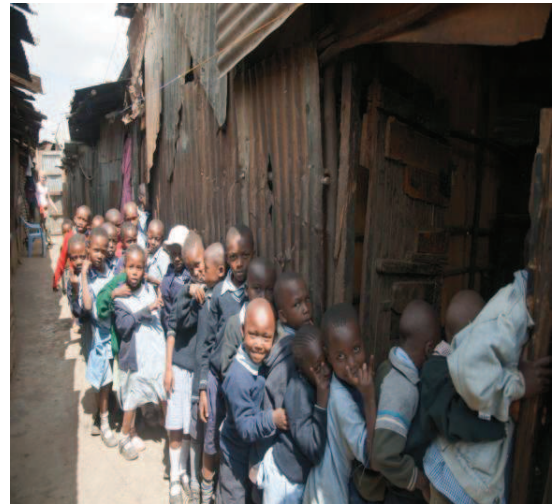
Każdego dnia do ośmiu wynajętych pomieszczeń z blachy falistej przybywa 158 uczniów i uczennic. Większość z nich jest osieroconych bądź pochodzi z rozbitych rodzin. Mniej niż połowa z nich jest w stanie zapłacić pełną kwotę czesnego. Reszta płaci tylko część, bądź nie płaci wcale.

Szkoła św. Filipa nie tylko zapewnia swoim podopiecznym edukację. Przede wszystkim jest dla nich miejscem, gdzie czują się bezpiecznie, bo w ich rodzinnych domach często brak żywności i dominuje tam przemoc.

W szkole nauczanych jest sześć przedmiotów: język angielski, matematyka, nauki przyrodnicze, nauki społeczne, religia i suahili. Szkoła zapewnia też szeroki wachlarz zajęć dodatkowych: chór, akrobatykę, piłkę nożną, recytację oraz rap. Chór szkoły odnosi sukcesy na ogólnopństwowych festiwalach, gdzie konkuruje z prywatnymi szkołami, w których chesne wynosi nawet kilkanaście tysięcy dolarów.

Program dożywiania

W szkole św. Filipa funkcjonuje program dożywiania uczniów. Każdego dnia dzieci otrzymują dwa ciepłe posiłki dziennie - rano i po południu. Często jest to jedyne pożywienie, na jakie mogą liczyć w ciągu dnia.

Kadra pedagogiczna

W szkole pracuje obecnie dyrektor Wilson O. Andenyi, czterech nauczycieli: Polycarp, Sylvester, Nelson, Frederick i dwie nauczycielki: Mary i Joyce. Ze względu na dużą liczbę uczniów, nauczyciele są często zmuszeni prowadzić zajęcia dla dwóch klas jednocześnie. Oprócz dyrektora szkoły, żaden z nauczycieli nie ma wyższego wykształcenia. Większość z nich ukończyła szkołę średnią.

Przykładowe ćwiczenia na podstawie filmu

O codziennym życiu szkoły św. Filipa

Pprzed obejrzeniem filmu „Szkoła z blachy” podziel klasę na cztery zespoły liczące od czterech do sześciu osób. Każdej grupie rozdaj duże arkusze papieru oraz kolorowe flamastry.

Każdy zespół ma za zadanie wychwycić z filmu informacje na temat:

Zespół I: Mathare - Co to za miejsce? Czym jest slums? Jak wygląda życie w Mathare?

Zespół II: Jak funkcjonuje szkoła św. Filipa? W czym jest podobna, a w czym różni się od Twojej szkoły?

Zespół III: Jak wygląda rozkład dnia ucznia/uczennicy szkoły św. Filipa? Czym różni się od rozkładu dnia młodego człowieka z Polski?

Zespół IV: Jak wygląda praca nauczyciela w slumsie?

Zespół V: Co oznacza edukacja w Mathare?

Każdy zespół ma napisać odpowiedzi na arkuszach papieru. Następnie każda grupa po kolei przedstawia wyniki pracy na forum klasy. Pozostali uczniowie i nauczyciel dopytują i dopowiadają.

Dostęp do edukacji-drzewo problemu

Podziel klasę na cztery grupy za pomocą losów z wypisanymi nazwami czterech najliczniej-szych grup etnicznych Kenii: Kikuyu, Luhya, Luo, Kalenjin. Tak dobrane grupy zaprosz do opracowania

drzewa problemu na temat słabego dostępu do edukacji w slumsie Mathare. Na dużych arkuszach papieru uczniowie mają drzewo składające się z korzeni, pnia oraz gałęzi. W pień należy wpisać problem, czyli słaby dostęp do edukacji w Mathare. Uczniowie mają za zadanie odnaleźć przyczyny (korzenie) oraz konsekwencje (gałęzie) tego problemu.

Po zakończeniu pracy w grupach, poproś uczniów o powieszenie drzew na ścianie klasy i przyjrzenie się wynikom pracy kolegów. **Podyskutuj z klasą na temat następujących zagadnień:**

- Co jest konieczne, aby zlikwidować przyczyny słabego dostępu do edukacji w Mathare?

- Czy któreś z wyzwań związanych z dostępem do edukacji w Mathare jest obecne także w Polsce? Jeśli tak, to jakie?

Uczniowie szkoły św. Filipa

Jak pomóc uczniom w Mathare?

Zorganizuj burzę myśli na temat: Jak uczniowie w Polsce mogą skutecznie pomóc uczniom i nauczycielom ze szkoły św. Filipa? Poproś uczniów o podanie co najmniej 20 pomysłów. Pamiętaj, że w metodzie „burzy myśli” nie oceniamy jakości pomysłów - w ćwiczeniu chodzi o wygenerowanie jak największej ich liczby. Pomysły uczniów zapisuj na tablicy bądź flipcharcie.

Po zakończeniu burzy myśli poproś każdego z uczniów o zagłosowanie na trzy pomysły, które ich zdaniem są najbardziej realne do realizacji. Każda osoba ma do dyspozycji trzy kropki (głosy), które przykleja obok wybranych siebie pomysłów.

W głosowaniu wyłaniają się trzy zwycięskie pomysły. Podziel klasę na trzy grupy i poproś o szczegółowe opracowanie wybranej przez nich metody pomocy szkole św. Filipa według schematu:

Co?

Dla Kogo?

Jak?

Gdzie?

Kiedy?

Inspiracje do działania: Idea partnerstwa szkół

Nauczyciele i młodzież mogą zaangażować się w działania na rzecz rozwoju świata poprzez współpracę szkół, której założeniem jest podniesienie jakości pracy obu placówek. Taki kontakt może mieć wiele form: od wymiany listów i maili pomiędzy uczniami, organizację wspólnych projektów edukacyjnych

bądź zaangażowanie całych społeczności lokalnych we współpracę międzynarodową. Relacje partnerskie są bardzo często początkiem wieloletnich przyjaźni także na poziomie personalnych więzi.

Należy jednak pamiętać, że partnerstwo szkół nie jest akcją charytatywną na rzecz szkoły z kraju globalnego Południa i jego celem nie jest dofinansowywanie sektora edukacji. Celem nawiązania współpracy jest nauczanie dzieci w Polsce. Dzięki takiej wymianie uczniowie zdobywają wiedzę, uczą się otwartości na świat oraz poznają praktyczne znaczenie tolerancji.

Co oznacza rozwój i jak działa zglobalizowany świat?

Rozwój oznacza proces poprawy statusu fizycznego, społecznego i finansowego. To bycie wolnym od niedoli i cierpienia, głodu, analfabetyzmu, chorych, złych warunków mieszkaniowych oraz poczucia zagrożenia. Ubóstwo wiąże się z brakiem szacunku, godności oraz wolnego wyboru jednostki.

Więcej o ubóstwie, jego przyczynach oraz sposobach na jego przezwyciężanie można przeczytać w numerze **'Dialogi o rozwoju'** wydawanym przez organizację Global Development Research Group:

www.globaldevelopment.org.pl

Mierzalność biedy i rozwoju: wskaźnik rozwoju społecznego HDI (Human Development Index)

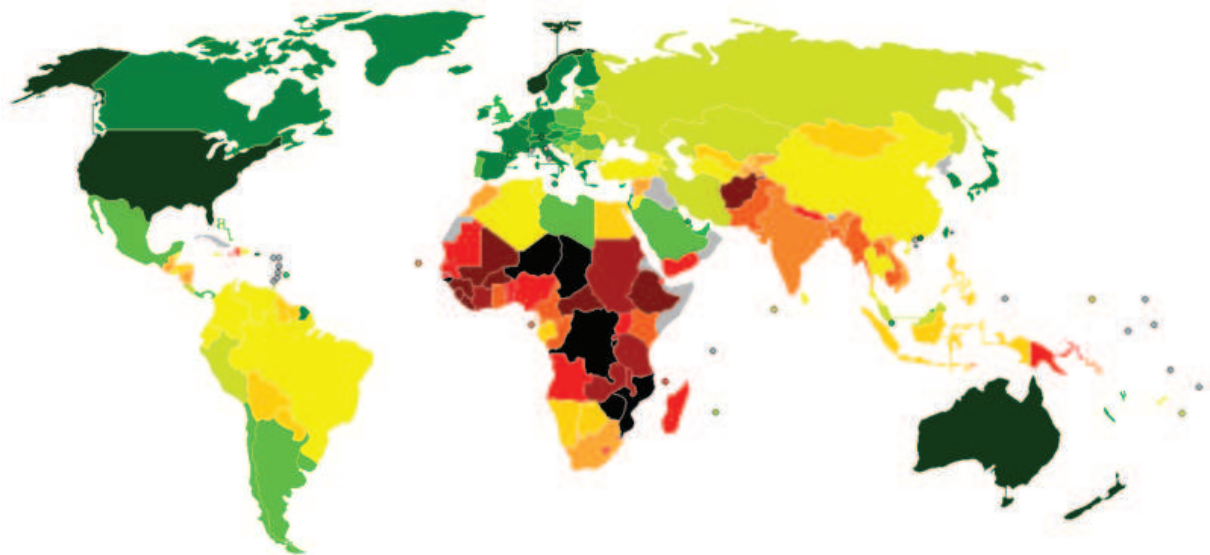
HDI to stosowany przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) sposób mierzenia rozwoju poszczególnych państw. W porównaniu z PKB (produktem krajowym brutto), który ma charakter wyłącznie ekonomiczny, HDI uwzględnia szerszą gamę zjawisk wyznaczających warunki życia ludzi. HDI zawiera informacje o dochodzie, jakości edukacji i opieki

zdrowotnej. Często stosowaną do mierzenia dysproporcji rozwojowych listę państw, uszeregowanych według HDI można znaleźć w kolejnych raportach UNDP.

Na HDI składają się:

- **przewidywana długość życia** w chwili urodzenia czyli poziom opieki zdrowotnej i dostępu do niej w danym kraju (wskaźnik zdrowia i długowieczności populacji);
- **poziom alfabetyzacji** dorosłych i poziom skolaryzacji na wszystkich poziomach edukacji czyli dostęp do edukacji i jej poziom w danym kraju (wskaźnik wiedzy i edukacji);
- **PKB na mieszkańca** w USD liczonego według parytetu nabywczego waluty (wskaźnik przeciętnego standardu życia).

Wysoki poziom wskaźnika HDI to równocześnie gwarancja przestrzegania podstawowych praw człowieka: prawa do życia, zdrowia, edukacji i godności.

Mapa świata według HDI (dane z 2010 roku)

■ >0.900	■ 0.650–0.699	■ 0.400–0.449
■ 0.850–0.899	■ 0.600–0.649	■ 0.350–0.399
■ 0.800–0.849	■ 0.550–0.599	■ 0.300–0.349
■ 0.750–0.799	■ 0.500–0.549	■ <0.300
■ 0.700–0.749	■ 0.450–0.499	■ Brak danych

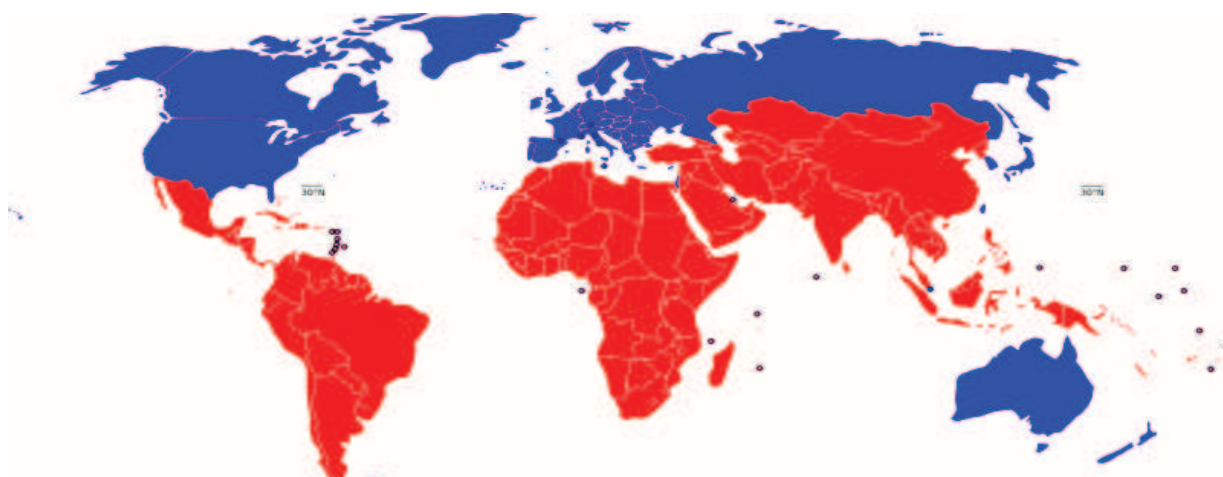
Podział na globalną Północ i globalne Południe

Po zakończeniu okresu "zimnej wojny", podczas której główna oś podziału przebiegała na linii Wschód-Zachód, pod wpływem procesów globalizacyjnych w stosunkach międzynarodowych zaczął dominować podział **na globalną Północ i globalne Południe**.

Globalna Północ utożsamiana jest najczęściej z obszarem stabilności, demokracji, dobrobytu oraz przestrzegania praw człowieka, natomiast Południe z niedorozwojem ekonomicznym, biedą i konfliktami.

Podział ten jest oczywiście umowny, państwa leżące na południu globu, o wysokim dochodzie narodowym, takie jak np. Australia należą do Północy.

Źródło: ONZ

Kraje globalnego Południa-kolor czerwony
Kraje globalnej Północy- kolor niebieski

Światowa koalicja na rzecz rozwoju: Deklaracja Milenijna

Na przełomie tysiącleci państwa członkowskie Narodów Zjednoczonych podpisały Deklarację Milenijną, w myśl której zobowiązały się dołożyć wszelkich starań, by pomóc najbardziej ubogim krajom świata podnieść poziom ekonomiczny, poprawić warunki życia ich mieszkańców i zadbać, by podstawowe prawa człowieka były standardem, o który nikt nie musi się upominać. Postanowienia te zawarto w 8 Milenijnych Celach, których realizacja została wyznaczona na rok 2015. Wśród 189 sygnatariuszy Deklaracji Milenijnej znalazła się również Polska. Oznacza to, że nie tylko polski rząd, ale również obywatele powinni dopilnować spełnienia złożonej w 2000 r. milenijnej obietnicy.

Milenijne Cele Rozwoju

Pierwsze siedem Celów jest mierzalnych i dotyczy tematów takich jak redukcja ubóstwa, dostęp do edukacji, promowanie równości płci, ochrona zdrowia oraz środowiska naturalnego.

Ósmy, ostatni Milenijny Cel, to zadanie dla „bogatej” Północy – zbudowania globalnego partnerstwa na rzecz rozwoju, by razem z krajami globalnego Południa dążyć m.in. do stosowania

zasad sprawiedliwego handlu, umorzenia długów oraz zintensyfikowania współpracy międzynarodowej.

Dlaczego problemy nie zostały jeszcze rozwiązane?

Świat posiada wystarczające środki finansowe na realizację Milenijnych Celów Rozwoju i wyeliminowanie ubóstwa. Brakuje jednak woli politycznej przywódców światowych oraz odpowiedzialności i poświęcenia dla tematyki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Ocena poczynionych postępów z pierwszej połowy okresu wyznaczonego po podjęciu wspólnego działania pokazała, że konieczne jest zwiększenie skuteczności realizacji globalnych zobowiązań, w szczególności na rzecz tych określonych w **7. i 8. Milenijnym Celu Rozwoju**.

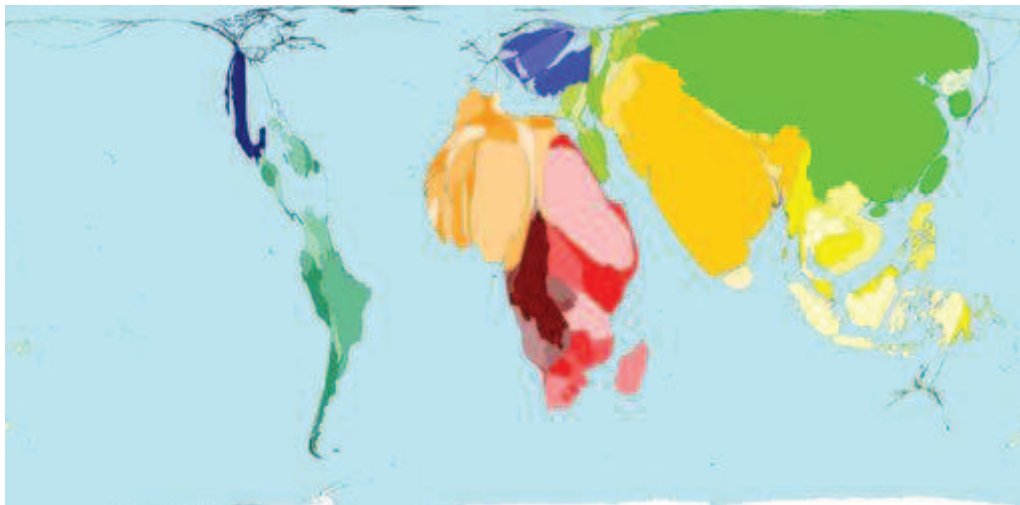
7 Milenijny Cel Rozwoju

Cel 7 dotyczy przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju świata: **poprawy zarządzania środowiskiem naturalnym**, tak aby zasoby naturalne ziemi, konieczne do przeżycia, były dostępne dla przyszłych pokoleń. Co ważne, istnieje ścisły związek między środowiskiem a ubóstwem. Zanieczyszczenie wód i powietrza, wycinka lasów oraz worybienie oceanów dotyka najbardziej ludzi biednych. Realizacja Celów 1-6 zależy właśnie od tego czy będziemy racjonalnie korzystać ze środowiska aby nie naruszać jego równowagi w perspektywie kolejnych dekad.

Cel 7 skupia się na związku pomiędzy ubóstwem a środowiskiem naturalnym. Kluczowym pytaniem jest w jaki sposób możemy wspierać rozwój społeczny i ekonomiczny, a jednocześnie zachować zdolność ziemi do wytwarzania surowców naturalnych dla następnych pokoleń.

Cel 7 zakłada:

- osiągnięcie znacznej poprawy warunków życia przynajmniej 100 milionów mieszkańców slumsów do 2020 roku;
- zmniejszenia o połowę liczby ludzi pozbawionych stałego dostępu do czystej wody pitnej.

Dostęp do wody pitnej na świecie

Stopień nadmuchania poszczególnych kontynentów odpowiada częstotliwości występowania danego czynnika a kolory państw nie mają żadnego znaczenia.

Fakty i liczby:

- Świat jest na dobrej drodze, by osiągnąć cel dotyczący powszechnego dostępu do wody pitnej. Jednakże 884 milionów ludzi nadal używa zanieczyszczonych źródeł wody.
- W 2006 roku 2,5 miliarda ludzi (ponad 37% całej populacji świata) nie miało dostępu do toalet, latryn lub innych urządzeń sanitarnych.
- W latach 1990 - 2006 liczba osób bez dostępu do urządzeń sanitarnych zmniejszyła się tylko o 8%.
- 1,2 miliarda ludzi defekuje na wolnym powietrzu, co stwarza ogromne zagrożenia dla zdrowia całych społeczności; 87% tych ludzi zamieszkuje tereny wiejskie.

Świat na drodze postępu:

- W latach 1999 - 2005 **Kostaryka** zapobiegła utracie 720 km² lasów w rejonach objętych ochroną różnorodności biologicznej oraz uniknęła emisji do atmosfery 11 milionów ton dwutlenku węgla.
- **Gwatemala** zwiększyła inwestycje w zakresie zapewnienia dostępu do wody pitnej i odpowiednich warunków sanitarnych. Podniosła dostępność z 79% w 1990 roku do 96% w 2006r.
- W **Ghanie** w 2004 roku 75% ludności zamieszkującej tereny wiejskie miała dostęp do wody pitnej, co stanowi wzrost o 92% od 1990r.

- W **Mali** procent ludności wiejskiej i miejskiej mającej dostęp do co najmniej jednego punktu spełniającego podstawowe warunki sanitarne wzrósł z 55% w 1998 roku do 84% w 2002r.

- **Republika Południowej Afryki** osiągnęła w pełni Cel 7. Odsetek liczby osób, które nie miały dostępu do wody pitnej zmalał z 40% w 1994r. do 19% w 2008r.

- W **Senegalu** liczba ludzi zamieszkałych w miastach i posiadających dostęp do wody pitnej wzrosła z około 74-81% w 1996 roku do 98% w 2006r.

Źródło: UNIC

Gdzie jesteśmy w realizacji 7. Milenijnego Celu Rozwoju?

Cele i zadania	Afryka		Azja				Oceania	Ameryka Łacińska i Karaiby	Wspólnota Niepodległych Państw	
	Pn.	Subsaharyjska	Wsch.	Płd-Wsch.	Płd.	Zach.			Europa	Azja
Zapobieganie utraty lasów	zielony	pomarańczowy	zielony	czerwony	czerwony	zielony	czerwony	pomarańczowy	niebieski	czerwony
Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do wody pitnej	zielony	pomarańczowy	niebieski	niebieski	zielony	pomarańczowy	czerwony	niebieski	pomarańczowy	pomarańczowy
Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do urządzeń sanitarnych	niebieski	pomarańczowy	pomarańczowy	zielony	pomarańczowy	pomarańczowy	czerwony	pomarańczowy	czerwony	pomarańczowy
Polepszenie warunków życia mieszkańców slumsów	niebieski	pomarańczowy	niebieski	zielony	niebieski	czerwony	czerwony	pomarańczowy	szary	szary

Kolor zielony: cel możliwy do osiągnięcia

Kolor czerwony: brak postępu lub regres

Kolor niebieski: cel osiągnięty lub prawie osiągnięty

Kolor pomarańczowy: postęp niewystarczający do osiągnięcia celu

Kolor szary: nie ma danych

Przykłady skutecznych działań:

▪ Czysta woda dla Sierra Leone

W trakcie wojny domowej w Sierra Leone, wielu przerażonych mieszkańców wsi uciekło do pośpiesznie wzniesionych obozów dla uchodźców znajdujących się w pobliżu stolicy Freetown. W takich obozach często brakuje wody oraz urządzeń sanitarnych. W obozie "Mandela" tysiąc ludzi korzystało z siedmiu toalet. Ścieki spływały "ulicami", stanowiąc poważne zagrożenie dla zdrowia. Unosił się z nich odrażający odór. 17-letni John Kamara nie mógł znieść życia w takich warunkach i rozumiał, że niewłaściwe warunki higieniczne mogą zakończyć się epidemią. John otrzymał grant z fundacji Peace Child na pozbycie się smrodu i widoku odchodów z ulic. Kupił materiały na zakup toalet oraz skonstruowanie podziemnego systemu rur. Czystość i lepsze warunki zdrowotne odmieniły życie mieszkańców obozu i pomogły im odzyskać równowagę ducha. Obóz to przygnębiające i stresujące miejsce do życia. John pomógł przywrócić godność mieszkańcom obozu Mandeli. Teraz uczy się czytać i pisać.

Źródło: UNDP

▪ Pustynia Thal powstrzymana

Kilkadziesiąt lat temu pakistański Departament ds. Lasów rozpoczął w regionie Thal sadzenie rzędów drzew (nazywanych pasami ochronnymi – shelterbelts) wzdłuż poboczy dróg i kanałów, by chronić je przed wiatrami piaskowymi. Działania te miały na celu zmianę rozległej, pokrytej wydmami piaskowymi Pustyni Thal w produktywną ziemię rolną, zwiększenie produkcji żywności i polepszenie warunków życia poprzez stworzenie miejsc pracy. Zachęcano rolników do tworzenia pasów ochronnych wokół gospodarstw, udzielając minimalnego wsparcia ze strony rządu. Duże części pustyni zostały zrekultywowane - sadzone na szeroką skalę drzewa ochraniają duże pola uprawne poddawane irygacji. Z 2,5 mln hektarów Pustyni Thal około 30 proc. zostało odzyskanych i poddanych kultywacji. Również w Nigrze setki tysięcy mieszkańców terenów wiejskich polepszyło swe warunki bytowania. Zredukowano podatność na susze dzięki szeroko zakrojonemu zalesianiu. Działania te inspirowane były m.in. przez reformy przenoszenia własności drzew z państwa na społeczności lokalne.

Źródło: UNIC

8 Milenijny Cel Rozwoju

8 Cel zakłada, że wyeliminowanie ubóstwa na całym świecie jest możliwe jedynie w ramach **globalnego partnerstwa między krajami bogatymi i biednymi**.

Działania tu przedstawione mają prowadzić do:

- obniżenia cła i oddłużania najbiedniejszych krajów i zwiększenia pomocy dla krajów globalnego Południa
- tworzenia miejsc pracy dla młodych ludzi
- stworzenia przejrzystego i sprawiedliwego systemu handlowego

- wspierania dostępu do tanich leków
- upowszechniania dostępu do nowych technologii
- szczególną troską powinny być objęte potrzeby państw najslabiej rozwiniętych, wyspiarskich i śródlądowych
- uczestnicy systemu światowego zobowiązują się do podejmowania działalności promującej dobre praktyki rządzenia, rozwój i ograniczanie ubóstwa

Gdzie jesteśmy w realizacji 8. Milenijnego Celu Rozwoju?

Cele i zadania	Afryka		Azja				Oceania	Ameryka Łacińska i Karaiby	Wspólnota Niepodległych Państw	
	Pn.	Subsaharyjska	Wsch	Płd-Wsch	Płd	Zach.			Europa	Azja
Zwiększenie dostępu do internetu										

Kolor zielony: cel możliwy do osiągnięcia

Kolor niebieski: cel osiągnięty lub prawie osiągnięty

Kolor pomarańczowy: postęp niewystarczający do osiągnięcia celu

Przykłady skutecznych działań:

▪ Komórkowy szal na Czarnym Lądzie

Od momentu przyjęcia założenia Celu 8 dotyczącego upowszechnienia dostępu do nowych technologii, zwłaszcza technologii informacyjnych i komunikacyjnych we współpracy z sektorem prywatnym, nastąpił ogromny wzrost ilości telefonów komórkowych w Afryce. W regionie tym wciąż obserwowany jest najszybszy na świecie wzrost roczny w liczbie abonentów telefonów komórkowych. W 2006 r. odnotowano 60 mln nowych abonentów, a wszystkich abonentów było około 200 mln 22 procent populacji posiadało telefon komórkowy w porównaniu z 3 proc. posiadającymi telefon stacjonarny i 5 procentami użytkującymi Internet. Warto wspomnieć, że w 2000 r. jedynie 1 na 50 osób w Afryce posiadała telefon komórkowy.

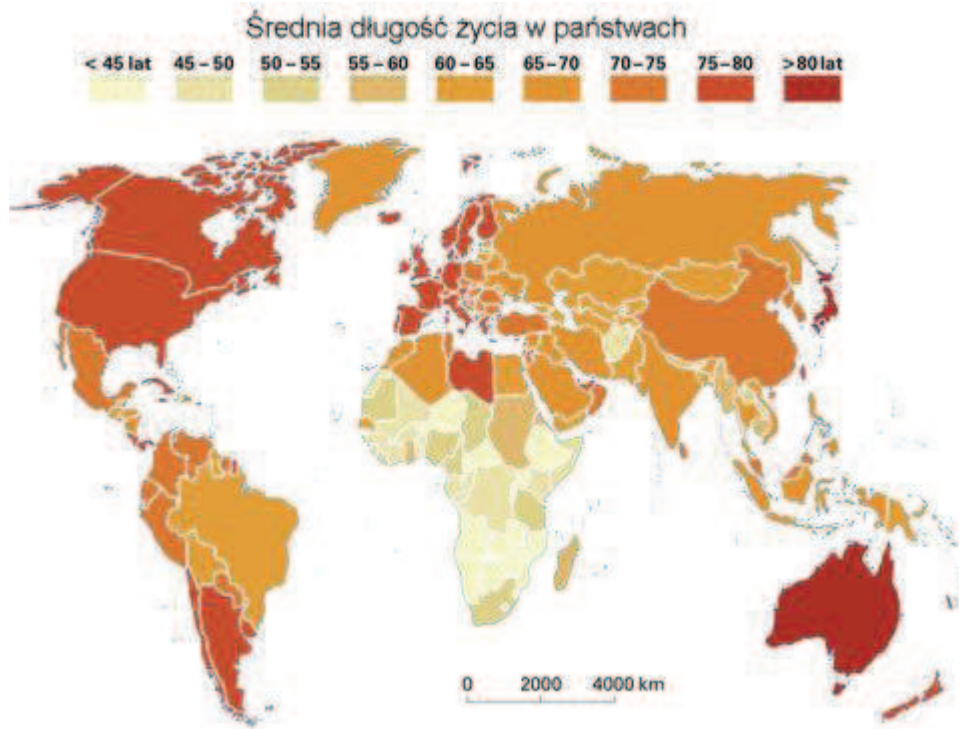
Źródło: UNIC

▪ Umorzenie długów państwom afrykańskim

Tanzania w 2002 r. wykorzystwała zaoszczędzone dzięki umarzeniu długów fundusze na likwidację opłat w szkolnictwie podstawowym, na budowę 30.000 nowych klas i 1.000 nowych szkół, i na zatrudnienie 18.000 dodatkowych, wyszkolonych nauczycieli. Odsetek dzieci zapisanych w Tanzanii (na stałym lądzie) do szkół podstawowych wzrosła z 58,7 proc. w 1990 r. do 94,8 proc. w 2006 r. Nigeria stworzyła w 2005 r. Virtual Poverty Fund, by przekazać pieniądze uwolnione dzięki umarzeniu długów na cele związane z redukcją ubóstwa i na rzecz realizacji innych Milenijnych Celów Rozwoju. Mozambik użył pieniądze zaoszczędzone dzięki zarządzaniu długiem na zaszczepienie miliona dzieci przeciwko tężcowi, kokluszowi i dyfterytowi. Przeznaczył je również na walkę z AIDS oraz na budowę i elektryfikację szkół.

Źródło: UNIC

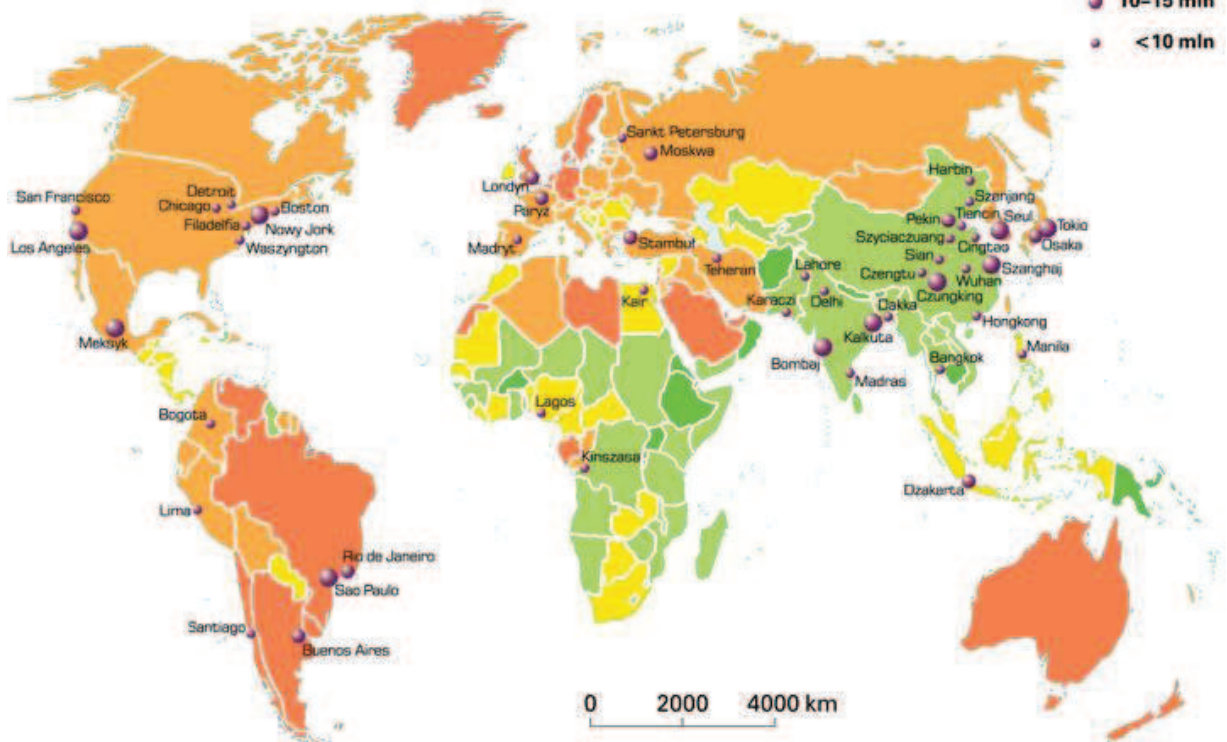
Zestaw map statystycznych

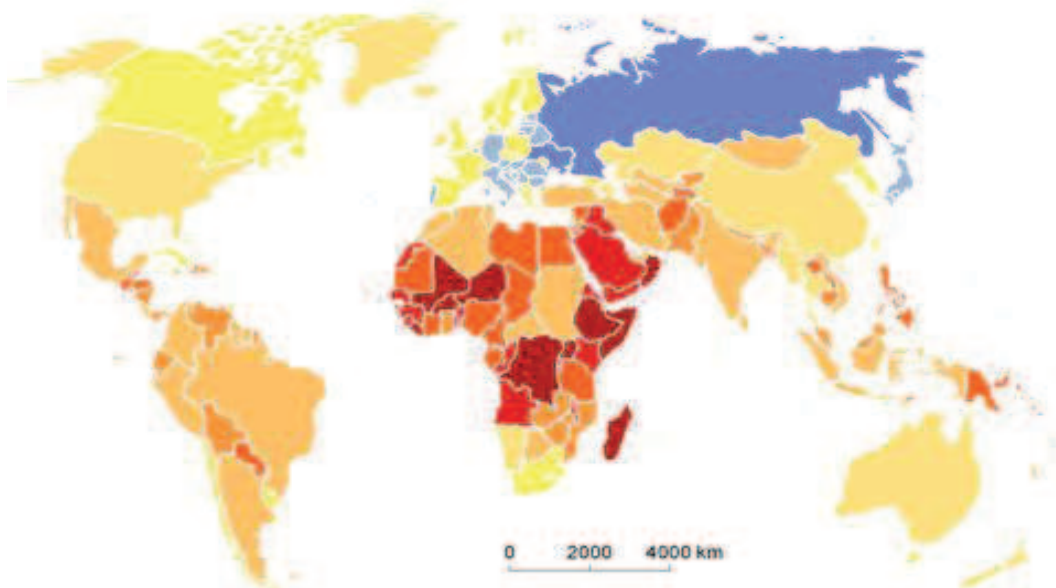
Udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności

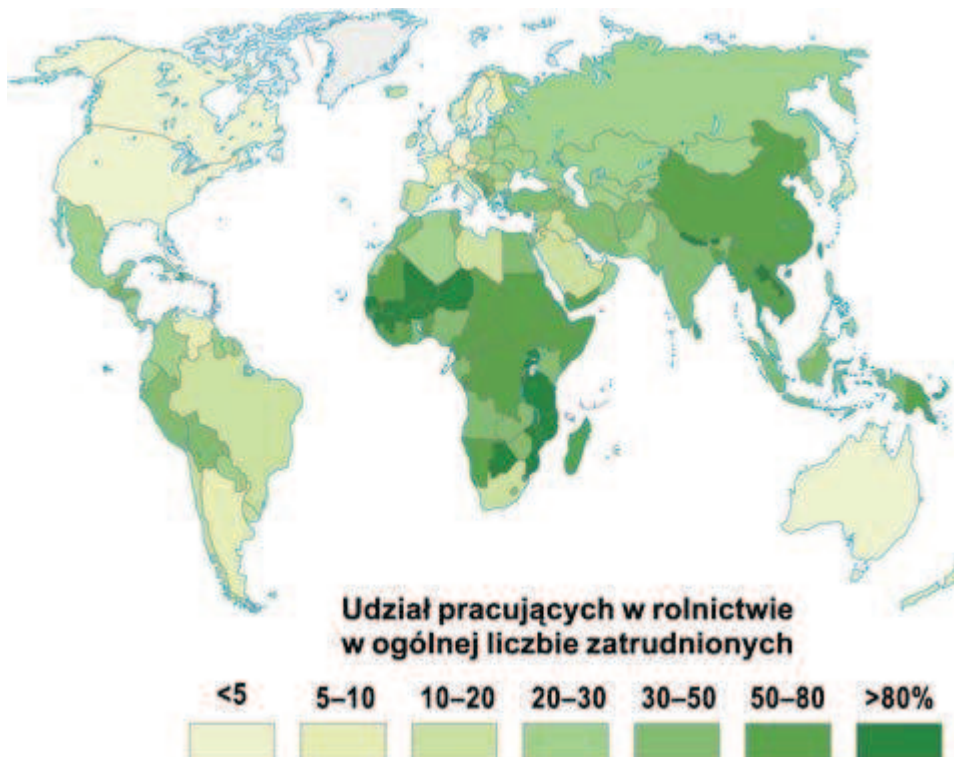
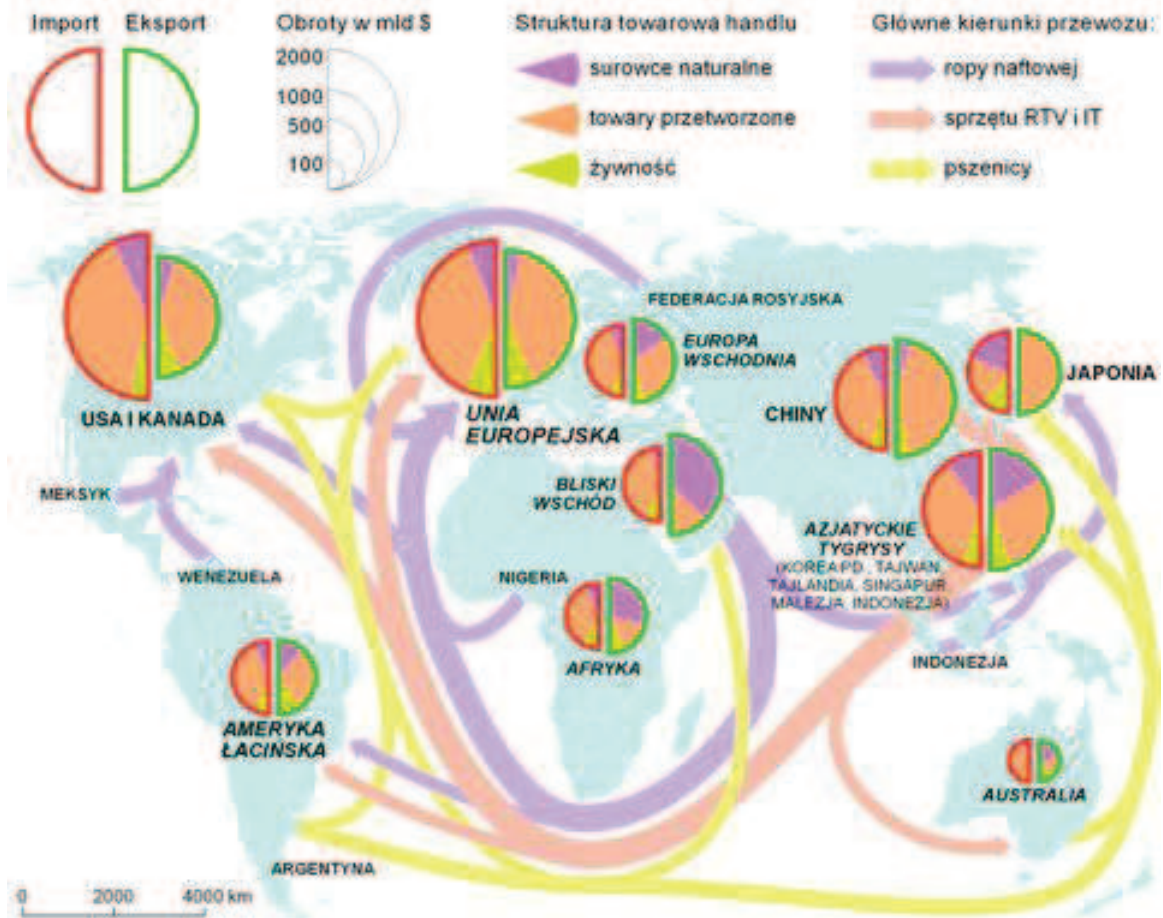
Wielkie aglomeracje miejskie – liczba mieszkańców

Przyrost naturalny w państwach w 2009 roku

HANDEL ZAGRANICZNY na Świecie w 2008 roku

Fundacja Partners Polska jest organizacją pozarządową, która działa na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszona z siecią organizacji pozarządowych Partners for Democratic Change International od 1997 roku. Jest również członkiem Grupy Zagranica, związkiem stowarzyszeń, który zrzesza organizacje pozarządowe zajmujące się współpracą międzynarodową i ma na celu rozwijanie ich współdziałania z administracją publiczną. W ciągu ostatnich lat Fundacja zrealizowała wiele projektów rozwojowych m.in. w Gruzji, Tadżykistanie, Kenii i Kosowie.

Misją Fundacji jest budowanie zrozumienia między ludźmi, społeczeństwami i kulturami.

Fundacja realizuje swoją misję **poprzez cztery główne programy:**

1. Dialog i zrozumienie między ludźmi: w tej części działań Fundacji mieści się program mediacyjny i program konsultacji oraz debat obywatelskich.
2. Pomoc międzynarodowa, w tym inicjatywy na rzecz wzmocnienia potencjału społecznego i ekonomicznego kobiet oraz rozwoju edukacji w krajach globalnego Południa.
3. Edukacja globalna, której celem jest budowanie w Polsce

zrozumienia dla potrzeb ludzi z innych stron świata.

4. Promocja nauki i jej osiągnięć jako warunku rozwoju społeczeństw.

Doświadczenie w edukacji globalnej obejmuje:

- Koordynację dwóch edycji projektu „MDG’ 15” –trzyletnich programów edukacyjnych finansowanych przez Komisję Europejską służących zwiększeniu wiedzy o Milenijnych Celach Rozwoju
- Organizację cyklu szkoleń dla edukatorów i edukatorek „Rozwiń edukację rozwojową” w 2010 roku;
- Produkcję filmu o szkole św. Filipa w slumsie Mathare w Kenii;
- Przeprowadzenie inicjatywy na rzecz budowy środowiska nauczycieli zaangażowanych w prowadzenie zajęć edukacji globalnej w środowisku szkolnym „Klub Ambasadorów Rozwoju” w 2009 roku;
- Organizację 8 seminariów w 8 miastach Polski o sytuacji kobiet w Polsce, Kosowie, Tadżykistanie i Gruzji oraz wydanie kalendarza o Milenijnych Celach Rozwojowych „Bez nich się nie uda” w 2006 roku.

Biblioteka edukacji globalnej

Polskie źródła internetowe:

- www.undp.org.pl/rozwój
- www.zielonasiec.pl
- www.ekonsument.pl
- www.edudemo.org.pl
- www.tydzienedukacjiglobalnej.pl
- www.polskapomoc.gov.pl
- www.ceo.org.pl
- www.mlodziswiatu.pl
- www.pah.org.pl
- www.tdw.org.pl
- www.miedzykulturowa.org.pl
- www.sprawiedliwyhandel.pl
- www.ubostwo.pl
- www.eduglob.zrodla.org

Zagraniczne źródła:

- www.endpoverty2015.org
- www.globaldimension.org.uk
- www.socialwatch.org
- www.actionaid.org.uk
- www.milleniumcampaign.org
- www.youthfortheworld.net
- www.youthlink.org
- www.takingitglobal.org
- www.centreforglobaleducation.com
- www.blackgoldmovie.com
- www.lovefoodhatewaste.com
- www.betterbytheyear.org
- www.uk.oneworld.net/guides/food_security
- www.playsweatshop.com

Fundacja Partners Polska

ul. Górnickiego 3 lok. 10 A, 02-063 Warszawa

www.fpp.org.pl

Tel.: (22) 825 40 83, Faks: (22) 409 53 83, E-mail: edukacja@partnerspolska.pl

Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011r.

Za treść niniejszej publikacji odpowiada wyłącznie Fundacja Partners Polska i nie może ona być postrzegana jako odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej.

Notatki: